

Sygn. akt III RC 84/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Łobzie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Andrzej Rydzkowski

Protokolant: Beata Reimer

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2016 roku w Łobzie

sprawy z powództwa: K. S. (1)

przeciwko K. S. (2)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

oraz z powództwa K. S. (2)

przeciwko K. S. (1)

o podwyższenie alimentów

I. Oddała powództwa powoda K. S. (1) przeciwko K. S. (2) w całości

II. Oddała powództwo wzajemne K. S. (2) przeciwko K. S. (1) w całości

III. Zasądza od powoda K. S. (1) na rzecz pozwanego K. S. (2) kwotę 1200 zł tytułem kosztów procesu

IV. Odstępuje od obciążania powoda kosztami Sądowymi, które poniesie Skarb Państwa.

SSR Andrzej Rydzkowski

Sygn. akt III RC 84/16

UZASADNIENIE

Powód K. S. (1), domagał się ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanego K. S. (2), ewentualnie obniżenia alimentów z kwot po 500,00 złotych miesięcznie do kwot po 200,00 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu K. S. (1) wskazał, iż jego możliwości zarobkowe nie pozwalają na uiszczanie tak wysokich alimentów, poza tym pozwany ma własne dochody w postaci renty a pomimo złego stanu zdrowia spożywa alkohol i pali papierosy.

Pozwany K. S. (2) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów do kwoty po 750,00 złotych miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2012 roku w sprawie X RC 2610/11 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał małżeństwo powoda oraz matki pozwanego i zasądził od powoda alimenty na rzecz małoletniego wówczas pozwanego z kwot po 800,00 złotych miesięcznie do kwot po 500,00 złotych na miesięcznie.

Pozwany miała wówczas 15 lat. Chorował na mukowiscydozę. Jego leki kosztowały jego matkę około 200,00 złotych miesięcznie. Nie miał dochodów. Uczęszczał do szkoły. Pozwany zamieszkiwał z matką. Matka pozwanego pracowała dorywczo. Czynnosc za mieszkanie wynosił 300,00 złotych miesięcznie. Oplata za energię elektryczną – 120,00 złotych, z Internet – 130,00 złotych miesięcznie, gaz – 110,00 złotych,

Powód K. S. (1) był wówczas kierowcą w przedsiębiorstwie transportu leśnego i zarabiał 1070,00 złotych netto miesięcznie, Dawał pieniądze na utrzymanie domu.

(dowód: - akta sprawy X RC 2610/11;

- wyrok, k. 3 akt sprawy).

W dniu 6 maja 2016 roku powód K. S. (1) wystąpił z przedmiotowym pozwem domagając się ustalenia wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanego K. S. (2), ewentualnie obniżenia alimentów z kwot po 500,00 złotych miesięcznie do kwot po 200,00 złotych miesięcznie.

Pozwany K. S. (2) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów do kwoty po 750,00 złotych miesięcznie.

Powód K. S. (1) w dacie orzekania był kierowcą w firmie (...) i zarabiał średnio 1.499,74 złotych miesięcznie. Do lutego 2016 roku zamieszkiwał wspólnie z pozwanym i była żoną, której dawał około 1.600,00 złotych miesięcznie. Nie chorował przewlekłe. Zakupił mieszkanie. Posiadał dług w związku z zakupem u osoby prywatnej w kwocie 15.000,00 złotych. Był właścicielem dwóch garaży oraz 15 - letniego pojazdu R. (...). Utrzymanie mieszkania kosztowało powoda 500,00 złotych miesięcznie. Nie utrzymywał kontaktów z synem.

Pozwany K. S. (2) w dacie orzekania miała 19 lat. Nadal chorował przewlekłe na mukowiscydozę. Często przebywał w szpitalach. Otrzymywał rentę w kwocie 644,63 złotych miesięcznie. Był całkowicie trwale niezdolny do pracy. Nie pracował. Na same leki wydawał około 250,00 złotych miesięcznie. Spłacał pożyczkę po 120,00 złotych miesięcznie. Miał zalecenia diety wysokokalorycznej, której koszt to 400,00 złotych miesięcznie. Zamieszkiwał z matką, której oddawał wszystkie dochody. Matka pozwanego otrzymywał stały zasiłek z tytułu braku możliwości podjęcia pracy i opieki nad synem w kwocie po 1.450,00 złotych miesięcznie. wydawała miesięcznie około 800,00 złotych na utrzymanie mieszkania. Nie korzystał z pomocy opieki społecznej.

(dowód: - zeznania powoda K. S. (1), k. 33 akt sprawy;

- zeznania pozwanego K. S. (2), k. 34 akt sprawy;

- zeznania świadka K. S. (3), k. 33-34 akt sprawy;

- zaświadczenia, k. 4, 27, 46, 47, 48, 49 akt sprawy;

- faktury VAT, k. 18, 19, 20, 21, 22, 28, 29, 59, 60, 61

akt sprawy;

- orzeczenia lekarskie, k. 23, 24, 50-52, 53-54 akt sprawy

- karta leczenia, k. 25-26, 55, 56-57 akt sprawy;

- pokwitowanie, k. 30, 31, 32, 43, 44 akt sprawy;

- deklaracja podatkowa, k. 39-42 akt sprawy;
- akt notarialny, k. 71-72 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa nie są zasadne.

Zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. W myśl zaś art. 129 § 1 k.r.o. obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem przed dalszymi.

Według art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Brak możliwości zarobkowych wynikający ze stanu zdrowia psychicznego lub fizycznego pełnoletniego dziecka usprawiedliwia niepodjęcie przez nie pracy i utrzymanie obowiązku alimentacyjnego rodziców. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 31 stycznia 1986 r. (III CZP 76/85, LexisNexis nr (...), OSNCP 1987, nr 1, poz. 4), stany faktyczne usprawiedliwiające utrzymanie obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka, mimo osiągnięcia przez nie pełnoletności, mogą być różnorodne. Może do nich należeć kalectwo wrodzone lub nabyte później albo niedorozwój umysłowy (np. wynikający z zespołu (...)) - zob. wyrok SN z 14 kwietnia 1999 r., III CKN 278/98, L.pl nr (...)). Według Sądu Najwyższego nie wyłącza obowiązku alimentacyjnego rodziców całkowita niezdolność do pracy spowodowana narkomanią, mimo że osobom, które popadły w narkomanię, z reguły przypisuje się winę w doprowadzeniu się do tego stanu. Za takim stanowiskiem mają przemawiać względy humanitarne (tak uchwala SN z 31 stycznia 1986 r., III CZP 76/85, LexisNexis nr (...), OSNCP 1987, nr 1, poz. 4; zob. jednak tezę VIII wytycznych SN z 1987 r., tj. uchwały pełnego składu (...) z 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty, w której wskazano, że żądanie alimentów przez osobę niezdolną do samodzielnego utrzymania się, która z własnej winy znalazła się w niedostatku, szczególnie przez osobę, która mimo starannego jej wychowania i opieki rodziców sama doprowadziła się do nałogowego alkoholizmu czy narkomanii i odmawia poddania się leczeniu, może stanowić nadużycie prawa podmiotowego; zob. krytycznie E. B., Obowiązek alimentacyjny ..., s. 76-77). Obowiązek dalszego alimentowania nie może być uchylony także w wypadku choroby psychicznej i związanego z nią inwalidztwa drugiej grupy (zob. wyrok SN z 12 maja 1998 r., II CKN 722/97, L.pl nr (...), który odnosił się do psychozy schizotypowej i głębokiej depresji z myślami samobójczymi).

Stan niedostatku zachodzi wtedy, gdy uprawniony nie ma żadnych albo wystarczających możliwości zarobkowych i majątkowych, a w rezultacie nie ma w ogóle lub nie ma dostatecznych środków do życia. Niedostatek zachodzi więc również wtedy, „gdy z dochodów lub zbycia przedmiotów majątkowych uprawniony może tylko częściowo pokryć niezbędne koszty utrzymania” (tak B. Dobrzański, Kodeks rodzinny..., s. 400), przy czym, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86, LexisNexis nr (...), OSNCP 1988, nr 4, poz. 42), uprawniony nie ma obowiązku zbycia rzeczy służących do bezpośredniego zaspokajania jego potrzeb (istotnych - przyp. J.W.). Nie można od niego wymagać zbycia rzeczy również wtedy, gdyby sprzeciwiały się temu zasady współżycia społecznego. J. G. (...) prawa rodzinnego, s. (...)) uważa, że przy ocenie tej kwestii należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym również, czy dany przedmiot może przynosić stałe dochody, czy można go sprzedać bez szczególnych strat, a nadto uwzględnić możliwości zarobkowe i majątkowe ewentualnie zobowiązanego.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie

uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody (por. orz. SN z dnia 5 stycznia 1956 r., III Cr 919/55, OSN 1957, poz. 74, stanowisko to potwierdził Sąd Najwyższy w tezie IV uchwały z dnia 16 grudnia 1987 r.).

Art. 138 k.r.o. stanowi, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 wymaga, po pierwsze, porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu, po drugie zaś oznacza, że upływ czasu, jaki nastąpił od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego do daty orzekania o podwyższeniu alimentów sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa; na stronie ciąży wówczas obowiązek wykazania, że zmiany takie nastąpiły stosownie do ogólnej reguły dowodowej (art. 6 k.c.).

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż od ostatniego orzeczenia dotyczącego alimentów nie nastąpiła żadna istotna zmiana wskazująca na konieczność zmiany wysokości alimentów. Analizując materiał dowodowy nie sposób nawet zauważyć, że sytuacja powoda uległa poprawie. Poprzednio deklarował on dochody w kwocie średnio 1070,00 złotych netto miesięcznie obecnie zaś jest to około 1.500,00 złotych miesięcznie. W tym czasie również zaczął uzyskiwać dochody pozwany wynikające z całkowitej niezdolności do pracy, jednakże dochody te nie wystarczają na pokrycie nawet w części jego usprawiedliwionych potrzeb i znajduje się on niewątpliwie w niedostatku. Stąd też, zdaniem Sądu dotychczasowe alimenty odpowiadają usprawiedliwionym potrzebom pozwanego oraz stanowią granicę możliwości zarobkowych powoda. Z uwagi na stopień niepełnosprawności i brak możliwości podjęcia pracy sąd oddalił również powództwo o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art. 98 k.p.c. art. 101 k.p.c. i art 102 k.p.c. w związku z poniesionymi przez pozwanego kosztami zastępstwa procesowego.

SSR Andrzej Rydzkowski